

S:t Olof

Årg 25 - Nr 1 2015

Medlemsblad för Torshälla hembygds-
förening S:t Olofs Gille

Holmens gård, östra flygeln

Notera den stensatta kulverten som mynnar under flygelns mellersta liv vid vattentytan. Den förmodade medeltida gravens utlopp i ån. Läs mer om Holmens gård på sidorna 9 - 12

Foto: Leif Persson

Åldermannen har ordet

God fortsättning på det nya året, 2015!

Ja, så blev det en vinter även detta år. Efter en grön jul så kom snön och Torshälla fick ett nytt utseende. Marken blev vit, träden med snö på grenarna, det är så vackert! Sen kommer töväder och frysgrader om vartannat. Det innebär slask, ishalka, modd, glashala gångbanor och gator och Torshälla byter utseende åter igen, blir mer grått. Samma sak händer nästan varje år. De år när vintern är snöfri så saknar vi den, kanske mest för att vi saknar den ljusa marken. Men det är ju faktiskt så att detta är vårt klimat för oss som lever i Torshälla och i norden. Men det kommer en vår även i år, jag är helt säker!

Under januari har Gillet inte haft någon öppen verksamhet på Bergströmska gården. Men just nu så börjar förberedelserna för år 2015. Från och med februari har vi åter öppet på torsdagarna mellan kl 14.00–16.00 och visst blir det både hantverksdagar och Torshälla marknad samt mycket, mycket mer.

Under våren kommer viss renovering att ske på Bergströmska gården. Några innertak ska målas, samt fönstren i caférummet. För brandsäkerheten ska alla dörrar som går ut mot gatorna öppnas utåt. Detta betyder att bl. a dörren i vår loppisbod måste göras om. All renovering som ska ske görs med största omsorg för att inte karaktären på gården ska förändras. I samarbete med Eskilstuna museum tittar vi även på att göra innergården bättre funktionell men ha en karaktär av sekelskiftet 1800-1900-tal.

Närmast på programmet för Bergströmska gården är årsmötet den 9 mars på Kvarnen (Biblioteket). Där kommer Torshälla stads nämnds nye ordförande Lars-Göran Karlsson (s) att medverka. Det blir spännande att höra hans tankar och vision om Torshälla.

Gillets tävling med att ta fram en Torshälladräkt har genererat en hel del förslag både på herr- och damdräkter samt på smycken. På påskafton i samband med konstrundan kommer förslagen att presenteras och allmänheten kommer att få rösta fram ett vinnande förslag. Det går bra att komma in med ytterligare förslag på dräkter om du har någon bra idé.

Jag hoppas att alla nu har klarat av vinterns förkylningar och influensor. Att vi har slutat hosta, snora och titta med febriga ögon på omgivningen. Nu är det dags att njuta av längre dagar, värmande sol och börja titta efter något som kan tänkas spira i rabatten!

Väl mött på Bergströmska gården!

Iha

Före detta jordbruk på Torshälla stads östra område

Att det funnits gårdar där det bedrivits jordbruk öster om den gamla stadsbildningen vet vi genom gamla urkunder. En sådan by var Säby, vars marker i väster gränsade till Hallspånga och staden, i norr till Vallby socken. Lämningar av byn syns än i dag på slutningen mot Kråketorp i Vallby socken. Det måste ha varit en stor by, som omfattat större delen av det som kom att kallas stadens östra område. På detta område fanns i början av 1900-talet sju jordbruksfastigheter, Haga, Torslund, Mörby, Fyrby, Österby, Spånga och Edvardslund.

Haga, byggdes åren 1887-89 av slaktaren Julius Hagström. Bland annat för uppfödning och förvaring av slaktdjur till sitt slakteri i Torshälla. Gården brukades av två statdrängsfamiljer, vilka disponerade var sitt rum och kök i mangårdsbyggnaden.

Min morfar köpte gården 1921, efter att ha arrenderat den sedan 1911. Åren 1921 till 1933 arrenderade mina föräldrar Maria och Erik Pettersson gården Haga. Min mor ärvde senare gården och vi flyttade tillbaka till Haga 1940. Efter att min far tyvärr dog redan 1942 blev gården utarrenderad till 1948. Gården såldes detta år till min kusin Birger Larsson och hans hustru Dagmar. De blev de sista brukarna av Haga.

För att lämna plats till den framväxande bebyggelsen revs i mitten av 1960-talet alla ekonomibygnader, utom en loge som staden en tid hade som förråd. Mangårdsbyggnaden brände brandkåren ned vid en brandkårsövning. I dag

Haga 1940

är det bara stenarna i backkanten och en vacker ek, som får mig att minnas var gården en gång har legat.

Torslund var ett mindre jordbruk där Edvardslundsskolan ligger i dag. Gården ägdes av min faster Nora och hennes man Reinhold Larsson, som 1928 flyttade till Övre Gärdre. De blev de sista som bedrev jordbruk vid Torslund. Samma år kom grovarbetaren Frans Larsson, kallad Hettinge-Frans till Torslund. Frans hustru var sjuklig, hon satt alltid på kökssoffan och gned huvudet mot väggen som var alldeles flottig. Hon kunde inte tala utan utstötte ljud, som skrämde mig som liten pojke. Frans hushållerska hade en son som hette Gunnar, som jag var tillsammans med ibland. Han var väldigt stark och sin lite korpulenta mamma kunde han ta om livet och lyfta runt med.

Det är på Torslunda marker som Edvardslundsskolan ligger, varför skolan rätteligen borde hetat Torslundsskolan.

Mörby var ett mindre jordbruk, som byggdes 1904 av jordbrukaren och sme-

Familjen Nora och Reinhold Larsson, Torslunda omkring 1920

den Johan Svan. Omkring 1908 lämnade Svan över skötseln av Mörby till en son. Han byggde då en stuga och smedja i en backe ett hundratal meter från Mörby. Han gav platsen namnet Mörbylund. Johan Svan var en gemytlig farbror och en duktig smed. När han skrattade hördes hans långdragna, ho-ho-ho-hoo, ända hem till Haga. Huset och smedjan är sedan lång tid rivna.

År 1930 kom Ivar Andersson och hans hustru Ebba till Mörby. Ebba var en spontan och kraftfull skånska, som tidigare varit mejerska vid mejeriet i Torshälla. "Mörby-Ivar" berättade gärna om egna bravader och andra historier, som man fick tolka som man ville. Ingrid och jag besökte ibland Mörby även efter att Ivar blivit änkling 1960. Han bjöd då alltid på kaffe och sockerkaka, som han själv bakat. Ivar fick bo kvar i sin stuga tills han dog 1989, 95 år gammal.

Jordbruket på Mörby upphörde i mitten av 1960-talet då byggnationen kommit igång på Mörbys och Mörbylunds marker. I dag hyr Eskilstuna sändaramatörer Mörbystugan av Torshälla stad. Där har man nu radiomaster och sändarutrustning, som möjliggör kontakter med sändaramatörer i andra länder.

Radiomast vid Mörby

Ivar och Ebba Andersson vid Mörby 1942

Fyrby var ett medelstort lantbruk, som när jag var barn innehades av Jonas Andersson och hans hustru Stina. Hon kallades för "Fyrbymoster". Stina blev mycket gammal och trots att hon nästan

gick dubbelvikt klarade hon av att sköta hushållet. År 1936 kom Arvid Pettersson från Viggeby till Fyrby. Sonen Erik brukade jorden fram till omkring 1970 då större delen av marken bebyggdes

Fyrby gård

med flerfamiljshus. Den nya stadsdelen Säby fick namn efter den forna byn Säby, byn vid vattnet, en vik, som fordom gick upp till nuvarande Viggeby. Mangårdsbyggnaden vid Fyrby finns kvar och är privatägd.

Vid Fyrby finns flera gravar och andra fornminnen, vilket tyder på en mycket tidig bebyggelse. Vid infarten till Fyrby finns en stor gravkulle

Fyrby forngrav

På Fyrbyberget finns en skeppssättning från yngre järnåldern. Den har tyvärr, till viss del, blivit skadad.

Denna artikel fortsätter i nästa nummer.

Bernt Pettersson

Bland Torshällas modiga suffragetter

År 1903 bildade Emmeline Pankhurst och hennes dotter en kvinnoorganisation i England för att arbeta för införandet av kvinnlig politisk rösträtt. Man drog sig inte för våldsamma uppträdanden i form av krossning av fönsterrutor, förstörelse av konstverk, ja, rentav attentat och mordbrand. Med eller utan anhängarnas förskyllan erhöll kvinnor i England rösträtt år 1918.

Rörelsen väckte stort uppseende i hela världen. Suffragetter blev namnet på de kvinnor som lite varstans sökte trotsa sig till rösträtt. Rörelsen vann spridning. En fredlig avläggare kom rentav till Torshälla.

I Sverige hade allmän rösträtt för män och ett proportionellt valsysteem införts 1909. Kvinnorna fick rösta till kommunalvalen och erhålla kommunala förtroendeuppdrag, men från riksdagen var de avstängda. Det var i den situationen, som ”Torshälla förening för kvinnlig och politisk rösträtt”, Torshälla FKPR kom till. Ett par vaxdukshäften på stadsarkivet vittnar idag om dess verksamhet.

Vid starten den 19 mars 1909 höll fru Augusta Widebeck från Strängnäs ett anförande. Det är uppenbart att denna kvinnoaktivist inspirerade Torshälladamer att skrida till handling. Fru Widebeck ledde nämligen arbetet på regional nivå. Åtta personer antecknade genast sitt inträde och snart nog hade den nya rösträttsrörelsen

i Torshälla ett tjugotal medlemmar. Kulmen nåddes år 1918, då 15 fruar och 10 fröknar tillhörde Torshälla FKPR. Av dessa var nio lärarinnor, en barnmorska, en postmästare, ett postbiträde, en hushållerska, en handlande och elva hemmafruar. Vad sysslade de med?

Under första verksamhetsåret gjorde man ett uttalande till förmån för den reglementerade prostitutionens avskaffande. Vidare anordnade man en musikfest. Behållningen därifrån, kr 73:96, delades ut som julgåva till ett antal äldre behövande. Denna sociala hjälpverksamhet pågick ett antal år. År 1910 skrev man till statsminister Arvid Lindman och förebrådde honom för att han förhållade den kvinnliga rösträttsfrågan.

Tre år senare gjordes en stor namnsamling till förmån för kvinnlig politisk rösträtt. Man lyckades i Torshälla på 48 listor få inte mindre än 843 namn. Föreningen tillsatte också en agitationskommitté för att ytterligare driva på frågan. Några mordbränder eller andra lagöverträdelser kan inte rapporteras från Torshälla FKPR utan allt gick fredligt till. Ändå synes situationen i vårt land dyster. Finland hade fått kvinnlig politisk rösträtt redan 1906. I Norge kom rättigheterna 1913 och i Danmark 1915. Sverige hamnade på efterkälken.

Man var noga med att föra protokoll över alla de kommunala förtroendeuppdrag, som medlemmarna lyckades få. Endast tre av dem kom i fråga. Först

kommer lärarinnan fru Frida Grönberg i Solbacken. Hon var föreningens ordförande under alla dessa år. Hon var ledamot i pensionsnämnden och barnavårdsnämnden samt suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

Lärarinnan Maria Carell från Roxnäs var en nitisk styrelseledamot i FKPR. Hon var sekreterare samt därefter vice ordförande. År 1917 kom hon in i Torshälla stads barnavårdsnämnd.

Den tredje kvinnan hette Gertrud Blomkvist, lärarinna även hon, och bosatt i Rakåsen, Hällby. Hon började som ledamot i pensionsnämnden men kom så småningom in som ledamot i både fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden.

Nämnas ska också en fjärde kvinna, postmästaren fröken Erika Färnlund, Storgatan 54, Torshälla, så har vi hela ledningen av FKPR samlad. Fröken Erika Färnlund var vid sidan om fru Grönberg föreningens stöttepelare, men deltog inte aktivt i kommunalpolitiken.

Ett glädjeämne inträffade år 1916, då männen bildade en förening för kvinnlig politisk rösträtt. ”Alltid en krasch i den kompakta liknöjdhet, som är ett utmärkande manligt drag i fråga om kvinnornas medborgarrätt!”

Så kom världskriget och i dess spår följde oroliga tider. Särskilt uppjagad var stämningen år 1918, då man fruktade storstrejk och våldshandlingar i stor skala i vårt land. FKPR kunde rentav bli

verkliga suffragetter! Då föll regeringen undan och skrev äntligen en proposition om kvinnlig politisk rösträtt, varefter riksdagen fattade beslut år 1919. Två år senare upplöstes de båda kamrarna, så att kvinnliga politiska rösträtten skulle kunna tillämpas.

Inom Torshälla FKPR firade man segern år 1919 med en stor festlighet. När det stod klart att en betryggande majoritet av riksdagen den 26 januari 1921 hade godkänt grundlageförslaget om kvinnlig politisk rösträtt, kunde föreningen lägga ner sin verksamhet.

Bland de sista protokollsanteckningarna hämtades ett citat från tidskriften Hertha: ”Det tillhör oss att fylla våra förpliktelser.” Kvinnorna i vårt land hade erhållit politisk rösträtt. Torshälla FKPR hade gjort sitt och kunde lägga ner sitt arbete.

Artikeln har tidigare varit införd i Eskilstuna Kuriren den 21 september 1979 och även tryckts i Ur Arkivgömmorna av Bror-Erik Ohlsson.

Janett Eriksson

Holmens Lillå

Den pågående exploateringen av Holmenområdet för bostadsändamål har väckt ett berättigat och nytt intresse för denna intressanta och spännande industrilokal. Det har även för mig getts en möjlighet att kontrollera mina hypoteser och antaganden om platsens historiska betydelse för tidiga industriändamål i samband med nya upptäckter och de delvis avslöjande schaktningarna i den förra kvarnbäcken – Lillån- på Holmen. De pågående diskussionerna om Holmen och Graffs gård har fått mig att delvis omvärdera och omtolka tidigare kunskaper om området.

Som jag berättade i förra numret av S:t Olof, är mitt antagande att den sedan 1968 igenlagda Lillån avskar området som idag kallas för Holmen, ifrån kringliggande mark vid dagens kvarter Borgmästaren och parallellt med nuvarande Ruths gränd. Detta avskärande bör ha skett under medeltiden och då skapades en handgrävd vattenförande mindre å, Lillån. Åns vatten har använts för att driva vattenverken i medeltida och yngre kvarnar eller smideshammare. Handgrävda kanaler, bäckar och större diken kallas under äldre tider för grav och stavades – graf. Man kan därför spekulera i att Holmens gård kan ha fått sitt medeltida namn – Graffs gård efter detta faktum. Huruvida Graffs gård och Holmens gård är identiska kan vi för närvarande inte med säkerhet belägga. Att så skulle vara fallet är ett rent antagande, men det finns indikationer på att de skulle kunna vara identiska. Min tolk-

ning är att den äldre gården, Holmens föregångare, kan ha fått sitt namn efter och av närheten till graven d.v.s. graf.

Holmens Mekaniska Verkstadsområde 1917. Lillåns sträckning syns tydligt parallellt med Ruths gränd. Notera den omotiverade och radikala avvikelserna mot öster som i sin ev. förlängning mynnar under östra flygeln.

När schaktningarna för de nya bostadshusen började i november och december 2014 har jag återkommande besökt arbetsplatsen tillsammans med Olle Lorin för att bevaka grävningarna i den förmodade medeltida kvarnbäcken.

Grävarbeten har skett dels längs med den återstående resten av Stridsbergs tilloppskanal genom den f.d. ruddammen i Holmens gårds trädgård och dels i det område som jag har antagit att Lillåns förra lopp har gått i.

När grävningarna började på industrigården kom de att öppna den igenfyllda Lillån som då strök intill f.d. gjuteriets nordvästra hörn. Schaktet beräknas ha berört c:a halva den tidigare bredden av Lillån, men har vandrat mellan de bägge strandbrinkarna. Schaktet var fullt av slaggrester och gjuterisand som gav spännande profiler i schaktväggarna. Inga intressanta fynd kunde iakttas förutom några tillvaratagna trädstammar av obekant ålder från schaktets botten på c:a 2 m djup.

Det fanns inget som direkt indikerade att det var en kvarnbäck, men det kan eventuellt ha funnits en stensatt strandkant mot Ruths gränd då den delen av schaktet var stensatt, naturligt eller av människa kunde dock inte bestämmas.

Schaktningarna nådde botten på schaktet på c:a 2,5 m djup då grävmaskinen fick upp vassrötter vilket indikerade den medeltida gravens botten. År 1821 var graven 4,5 fot djup, d.v.s. c:a 1,4 m. Det betyder att c:a 1 m utfyllnad har lagts ovanpå den gamla marknivån. I den norra delen av avloppsschaktet, mot f.d. kontorets gård, kunde dock ett tydligt fornfynd göras då en dagvattenledning gjord av träplankor blottades på c:a 2 m djup.

Den var fortfarande vattenförande vilket är överraskande då den sannolikt är från 1500-talet enligt uppskattningar gjorda av arkeolog som påträffade liknande ledningar i 1993 års schakt vid den nya transformatorstationen på kontorsgården vid tilloppsskanalen.

En dagvattenledning från sannolikt 1500-talet 0,7 m över botten av schaktet. Påförda lager c:a 1,8 m över denna nivå. Notera att dagvatten rinner ur ledningen.

Vid tidigare besök på Holmen under hösten 2014 då återstående industrimiljöer fotograferades, innan schaktningarna startade, kunde jag iaktta den stödmur som gjutits i mynningen av den f.d. Lillån till Stridsbergs tilloppskanal. Den är med stor sannolikhet från disponent Pagels tid och hans beslut om att fylla igen Lillån 1968. Den visar den förmodade bredden, c:a 5,5 m, av Lillån där den ansluter till nuvarande återstående kanal.

Av bilagda karta från 1917 som utvisar Lillåns lopp från uppströms Holmen till nedströms Holmenfallet, kan vi se att den gör en skarp sväng in mot Holmen mot öster. Detta har fått mig att överväga om inte den ursprungliga, medeltida, kvarnbäcken, kan ha haft ett östligare och kortare lopp än vad som är fallet idag och mynnat uppströms Hol-

menfallet genom den nu igenlagda, stensatta kulverten som tydligt kan skimras i vattenlinjen under Holmens gårds östra flygel mot ån. På bilden syns tydligt resterna efter den igenlagda kulverten (jfr foto av östra flygeln på framsidan av tidningen).

Om antagandet är riktigt kan detta vara resterna efter en äldre, medeltida, kvarnbäck som var igenlagd senast vid anläggandet av Holms Jernbruk 1596 och/eller innan 1685 års karta över Holms bruk ritades.

Det skulle också förklara varför källargrunderna till Holms gård är så avsevärt kraftigare än vad som krävs för att bära ett hus av nuvarande storlek och tyngd. Gårdens inre källarmurar är onaturligt svängda och onaturligt kraftiga som om de ursprungligen har varit avsedda för

I förlängningen av kvarnbäckens lopp indikeras att den kan ha haft en fortsättning in under nuvarande mangårds - och flygelbyggnader på Holmen under medeltid och senare - före 1685 års järnbruk på platsen. Vy mot öster.

ett annat tyngre ändamål än vad de nu används för.

År 1982 besökte Olle Lorin Holmens källare och konstaterade att ytterväggarnas murar inte alls följde de inre väggarnas linje. Han förmodade att de krökta inre källarväggarna troligen burit upp en annan tidigare byggnad.

Beskrivningen får mig att tro att det kan vara möjligt att, då grunden skulle användas för ett nytt, annat ändamål så kan de nuvarande yttre grundmurarna ha tillkommit i efterhand för att bättre ”matcha” det nya huset som byggdes på en breddad grundfot.

Det är därför inte osannolikt att Holms gårds grund utgör resterna av den medeltida kvarnen och/eller kopparhammaren som Gustav Vasa uppförde på 1540 – 1550-talet?

I ett brev till allmogen uppger Gustav Vasa att borgarna i Torshälla 1541 ska ha haft ett drygt och kostsamt byggnadsarbete i bl.a. Torshälla. Det är inte osannolikt att han syftar på det tunga och dryga arbetet med att gräva och bygga för det nya verket på Holmen.

Vid besöket på gården 1982 av Olle Lorin kunde denne i källaren iaktta två ålderdomliga tegelslagna valv av avsevärda och respektingivande dimensioner med ett tegellagt golv därtill.

Kan vi i Holmens gård ha den äldsta byggnaden i Torshälla, förutom kyrkan? Att det är den äldsta profana byggnaden är högst sannolikt!

Text: Leif Persson

Foto: Leif Persson, december 2014

Stödmuren av cement som försluter mynningen av Lillåns lopp. Stödmuren anlagd 1968 då Lillån fylldes igen. Som synes är endast halva bredden av Lillåns f.d. lopp upprävt. Stödmuren försluter kvarnbäcken mot Stridsbergs tilloppskanal. Vy mot väster med kv. Borgmästaren i fonden

Husberget i Torshälla

Då ett nytt staket 1977 sattes upp vid Stadskällarens norra sida på Husberget, mellan Stadskällaren och brandstationen, framkom kraftiga kulturlager med förkolnade trärester, rödbrända jordlager, slagg och järnföremål i hela schaktet ända ned till berggrunden.

Ungefär samma iakttagelser gjordes 300 år tidigare i samband med de s.k. Rannsakningar från 1600-talet. Därmed var man ganska säker på att man funnit platsen för "Husberget" som prästen i Torshälla, Laurentius Kolmodin, nämner i sin rapport till myndigheterna.

Tack vare ekonomiskt bidrag från S:t Olofs Gille, den historiskt bevandrade Bertha Gisslandi och kulturnämnden i Eskilstuna kom utgrävningar igång sommaren 1979 under ledning av medeltidsarkeologen Hans A Lidén från Historiska museet i Stockholm. Han stod också för fortsatta undersökningar 1986-1989, som biträdades av ett stort antal frivilliga medarbetare.

Undersökningsledaren kunde efter avslutade grävningar konstatera att borgen bränts ned tre gånger under 1300-talet. Fynden var talrika. Bland dessa kan nämnas ett 40-tal armborstpilar, metallknappar till stridsskjortor liksom pansarlameller till sådana. Vidare påträffades en stor dolk, ringbrynjefragment, ett par sporrar och ett kraftigt betsel, allt sådant som påminner om hårda strider.

En mycket välbevarad koskälla tyder på att man under belägringar hållit levan-

de boskap som livsmedelsreserv och att dessa djur sedan omkommit i samband med de omfattande bränderna. Dessa var så kraftiga att det lermaterial och tegel som använts i byggnaden förvandlades till stora slagglumpar. Dörrbeslag och dekorationer till fogdens ytterdörr påträffades bland brandresterna.

Att det även förekom perioder av fredliga förhållanden vittnar sådant som speljärningar och spelbrickor om. En del pärlor till radband tyder på att man kanske ägnat sig åt böner och kontemplation, vilket nog var befogat under dessa oroliga skeden.

Torshällaborgen har följt grundprincipen med en huvudborg (Husberget) och en förborg (planen nedanför). På huvudborgen hade fogden av allt att döma sin bostad, och det var tydligen denna som man spårade i form av bl.a. en eldstad. Förborgen har kanske bestått av stallar, manskapsbaracker eller magasin.

Ett myntfynd i slutskedet av grävningarna, en så kallad brakteat, präglad för kung Albrekt som var regent i Sverige 1363-89, torde beteckna slutskedet av borgens historia.

Fyndriekedomen från denna borggrävning var ovanligt stor och överträffar resultaten från undersökningar av de flesta motsvarande borgarna i landet.

Texten hämtad ur boken *Rekarnebygdens i backspegeln*, författare Olle Lorin.

Janett Eriksson

Årsmöte den 9 mars 2015 kl. 18.30 i Kvarnen

Föredrag av Lars-Göran Karlsson
Torshälla stads nämnds ordförande

Vi bjuder på kaffe och smörgås.

Dagordning:

1. Årsmötets öppnande
2. Mötets stadgeenliga utlysande
3. Godkännande av dagordningen
4. Parentation
5. Val av ordf. och sekr. för mötet
6. Val av två protokolljusterare tillika rösträknare
7. Verksamhetsberättelse för 2014
8. Ekonomisk berättelse
9. Revisorernas berättelse
10. Fastställande av balans- o resultaträkning
11. Ansvarsfrihet för styrelsen
12. Förslag till arbetsplan för 2015
13. Budget för 2015
14. Val av ålderman för 2015
15. Val av 3 ordinarie styrelseledamöter för 2 år
16. Val av 1 ordinarie suppleant för 2 år
17. Val av 2 revisorer och 1 ersättare för 1 år
18. Val av ombud till Södermanlands Hembygdsförbund
19. Val av 2 ledmöter till valberedningen
20. Fastställande av årsavgift 2016
21. Motioner och förslag
22. Övriga frågor
23. Avslutning

Välkommen!

Styrelsen

Konstrundan 4 april
kl. 11.00 – 16.00

Välkommen till Bergströmska gården
och rösta fram det förslag du vill ska
vinna tävlingen om
Torshälla Jubileumsdräkt!
Kaffeservering!

Nationaldagen 6 juni

Nationaldagen firas på Holmberget.

Läs om tider m.m. i Torshälla Runt
eller lokalpressen.
Efter firandet bjuds på kaffe vid
Bergströmska gården

Välkommen!

Torsdagen den 25 juni

Kom till hembygdsgården och prova
att baka ditt eget tunnbröd!

Vi har öppet mellan
kl. 13.00 – 16.00
Kaffeservering!

Välkommen!

Öppet torsdagar kl. 14.00 – 16.00

Hembygdsgården är öppen varje torsdag
och du är välkommen att besöka oss.

Stängt 30 april och 23 maj

Bellmandagen

Även i år kommer Bellmandagen att firas.
Datum är ej bestämt i skrivande stund.

Torshälla Hembygdsförening
S:t Olofs Gille

Styrelse:

Iha Frykman, ålderman	tel 35 81 39
Jan-Erik Kling, v. ålderman	tel 35 56 41
Karin Lindh, skrivare	tel 35 88 38
Janett Eriksson, v. skrivare	tel 35 52 95
Hans Eriksson, gärdeman	tel 35 52 95
Christina Åslund	tel 34 30 06
Torbjörn Axner	tel 35 50 35
	mobil 070-600 60 70

Suppleant:

Mikael Nyman	tel 35 84 81
Tryggve Lundh	tel 35 53 75

Museikommitté:

Styrelsen.

Arkivkommitté:

Iha Frykman	tel 35 81 39
-------------	--------------

Trädgårdskommitté:

Jan-Erik Kling	tel 35 56 41
----------------	--------------

Aktivitetskommitté:

Christina Åslund	tel 34 30 06
------------------	--------------

Dataansvarig:

Hans Eriksson	tel 35 52 95
---------------	--------------

Redaktion S:t Olof:

Janett Eriksson, Bernt Pettersson

Bergströmska gården Hembygdsgård

Lilla gatan 12, TORSHÄLLA
Telefon 016-35 50 76

Medlemsavgift: 100:- enskild,

150:- familj Plusgiro: 26 81 47-6

Postadress: Torshälla Hembygd sförening
S:t Olofs Gille, c/o Iha Frykman Tornsväng-
en 1, 644 31 TORSHÄLLA

E-postadress: info@sanktolofsgille.se

Hemsida: www.sanktolofsgille.se

**Medlemstidningen S:t Olof utkommer
med fyra nummer per år.**

Ur museisamlingarna

Detta motiv från Stadsäcklarbron målade Martin Rapp av från ett foto omkr. 1950. Martin Rapp var en flitig amatörmålare, som hade Torshällamotiv, som sin specialitet.

Hans tavlor pryder många gamla Torshällahem med motiv, som visar hur Torshälla en gång sett ut.

Den här tavlan visar inloppet till kvarnen med dammluckor, Liljans krog och järnhandlarhuset. På Liljans krog diktade som bekant Carl Micael Bellman år 1776 epistel nr 39, ”Storm och böljor tystna ren”.

Järnhandlarhuset byggdes år 1900 och ägdes under många år av järnhandlaren C A Nilsson och sonen Hans. De drev järnhandel och speceriaffär i huset. Den gamla byggnaden användes mest till förråd för järnhandeln. Järnhandlarhuset är byggd i typisk jugendstil och innehöll tidigare även telegrafstation, charkuteriaffär, post och bostäder.

Bernt Pettersson